

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ

*Давлатова Д. Х. студентка,
Науковий керівник – Чередниченко В. А., к. е. н., доцент,
Одеський національний політехнічний університет*

Екологічні питання та зміна клімату є дуже нагальною проблемою сьогодення України. За останніми даними ООН екологічна стійкість країни посідає 88 місце, а це означає, що нам є куди рости в напрямку людського розвитку [1].

Доросле населення важко приймає зміни, тому важливо привчати піклуватись про довкілля з дитинства. Одним із методів екологічного виховання дітей є впровадження елементів із сортування сміття в часто використовуваних підлітками мобільних додатках (програмах), встановлення спеціальних автоматів для збору пустих пляшок з подальшою винагородою.

По-перше – визначаємо цільову аудиторію. Це підлітки від 10-ти до 16-ти років.

По-друге – місця комунікації. Це шкільні навчальні заклади, зони культурного відпочинку, заклади позашкільного виховання, супермаркети.

По-третє – доступні носії інформації. Це навчальна література, програми, ігри для смартфонів, планшетів, інтерактивних дощок тощо.

Щоб навчитись ефективному поводженню з відходами можна взяти досвід такої країни, як Швеція. Існує думка, що Швеції не вистачає власного сміття, і тому вона закуповує його за кордоном. Це не так. Більше того, насправді все навпаки. Суть методу полягає в тому, що завод надає послуги з утилізації сміття іншим країнам. В середньому за утилізацію кожної тонни британського сміття шведський завод отримує 70 євро. Виходить, що для запуску переробки достатньо відділяти лише органічне

сміття (залишки їжі будуть використані для виробництва біогазу) від твердого [2].

Згідно з останніми статистичними даними, щорічно населення України збирає близько 10 мільйонів тонн сміття, з яких тільки 6% переробляється, решта вивозиться на сміттєзвалища. Наразі в Україні можна нарахувати біля 5 тисяч санкціонованих полігонів, а стихійних – ще більше [3]. Тоді, орієнтуючись на приклад Швеції, будівництва переробних заводів можуть приносити країні, після періоду самоокупності інвестицій, близько 20,5 мільярдів гривень на рік (власні розрахунки), а ще виробництво теплової та електроенергії, реалізацію вторинної сировини чи альтернативного палива.

Україна вже почала робити кроки в екологічному напрямку. Але, щоб досягнути успіхів, треба підходити до справи системно. Важливо орієнтуватися на підлітків, виховувати звичку сортувати сміття. Якщо в ігрові додатки для дітей будуть додані елементи розподілу пляшок у фандомати (від нім. rpfand – залог) або вендінг-машини [4], тобто спеціальні машини для сортування та прийому пляшок, то бажано, щоб ці автомати з'явилися у реальному житті. Але для того, щоб побудувати мережу таких автоматів, буде потрібна допомога місцевої громади, бо це дуже кошторисний проект.

Припустимо, що в супермаркеті встановлено один фандомат. Порахуємо фінансову рентабельність автомата. Витрати на 1 автомат на місяць – 7 000 грн. Доходи на 1 автомат на місяць при реалізації 3000 кг зібраної тари за ціною 7 грн. за 1 кг – 21 000 грн. Прибуток на 1 автомат на місяць – 14 000 грн. Період повернення коштів на покупку 1-го автомату – 180-240 місяців [4]. Тобто, з найкращим варіантом, через 15 років можливо отримати перший прибуток, це дуже великий час і тому до цього питання потрібно підходити системно.

Як може працювати мотивація для підлітків: якщо ціна в магазині, де розташований фандомат, на пластикову пляшку

солодкої води 1,5л йде з націнкою, тобто на полиці вона коштує 15 гривень, а на касі зі спеціальним чеком треба сплатити 10 гривень. Для того, щоб повернути 5 гривень, необхідно здати порожню пляшку. Також, спеціальні машини для збору пляшок можуть бути запрограмовані на якісь дії, наприклад: заспівати популярну пісеньку чи розповісти веселий віршик, або взагалі перерахувати відповідну суму на благодійність. Так, наприклад у Пекіні, пластикові пляшки приймає спеціальний автомат та натомість зданих бутлів користувач отримує поїздки на метро. Квитки з автомата перераховуються в бонуси і вносяться на рахунок проїзного.

Наразі ми стаємо свідками того що діти активно підтримують екологічні питання на побутовому рівні, наприклад, виступають за сортування сміття та своїм особистим прикладом доводять, що це не важко. Тому важливо підтримати екологічне виховання дітей з використанням практичного досвіду. Лише усвідомивши необхідність відповідати за навколишнє середовище, зробимо Україну квітучою та екологічно чистою країною.

Список використаних джерел

1. UNESCO Institute for Statistics (2018). – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://hdr.undp.org/en/composite/Dashboard4> .
2. Юрій Панченко, «Європейська правда»/09.11.2018р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/11/9/7089174/>
3. Державний сайт України/ Урядовий портал/ 30.01.2019р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/energetichna-utilizaciya-smittya-perspektivnij-biznes-dlya-rozvitku-ekologichno-chistih-mist> .
4. Александров / интернет-магазин «PANDA-mat»/ 20.05.2019р. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://panda-mat.com.ua/p8511894-avtomaticheskie-priyomnye-punkty.html> .